

BV

TWENTERAND

DE TOEKOMST VAN BV TWENTERAND

Economische visie Twenterand

VOORWOORD

'Twenterand: een mooie plattelandsgemeente waar we trots op zijn. We hebben mooie natuur, sterke bedrijven, een actief verenigingsleven en prachtige evenementen'.

Zo begint het coalitieakkoord; het zijn zinnen die veel inwoners zullen onderschrijven. In Twenterand wil je graag blijven wonen EN werken. En wil je als ondernemer ook graag blijven ondernemen.

Als gemeente zoeken we graag samen met onze ondernemers ruimte om te ondernemen. Want een goed economisch klimaat, daar werk je samen aan!

Ik ben trots op onze prachtige bedrijven en onze krachtige ondernemers. We hebben de laatste jaren veel in elkaar geïnvesteerd als overheid en ondernemers. En sinds 2018 ook met het onderwijs erbij.

Ik ben tevreden op de resultaten van die samenwerking. Het was mijn wens om met een beknopte economische visie richting en duiding te geven aan de samenwerking. In een aantal bijeenkomsten met ondernemend Twenterand hebben we de BV Twenterand verder vorm gegeven. Het resultaat vind u in deze economische visie, een gezamenlijk product. Want de BV Twenterand, die geven we samen verder vorm.

Wethouder Martha van Abbema

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
1. Economisch profiel	6
1.1 Korte terugblik	6
1.2 Wat vindt ondernemend Twenterand?	7
1.3 Het ondernemersklimaat van Twenterand	7
1.4 Twenterand onderdeel van een groter geheel	10
2. Trends & ontwikkelingen om ons heen	11
2.1 Trends & ontwikkelingen om ons heen	11
2.2 Economie op provinciaal niveau	13
2.3 Economie op regionaal niveau	14
2.4 Economie op lokaal niveau	15
3. Economische visie	17
3.1 Wat is het ondernemersklimaat op zijn mooist volgens ondernemend Twenterand?	17
3.2 Waar gaan we naar toe en waarom?	18
4. Economische focus	19
4.1 Focus op kernkwaliteiten	19
4.2 Focus op dat wat goed gaat	20
4.3 Focus op opgaven in één overzicht	20
Tot slot	22

INLEIDING

Stel Twenterand zou een BV zijn, welke strategische keuzes zou jij dan maken om het bedrijf soepel, winstgevend en stabiel te laten werken? Wat vind jij dan belangrijk, waar moeten we op focussen en welke ideeën heb jij om de BV Twenterand succesvol te laten zijn? Kortom, waar gaan we met elkaar aan werken om de BV Twenterand daadkrachtig en toekomstbestendig te laten functioneren?

Deze vragen stelden we aan heel ondernemend Twenterand. Van aanpakker tot nadenker, van ondernemer tot onderwijzer of betrokken inwoner. Het doel? Met elkaar praten en brainstormen over de economische toekomst van Twenterand. Waarom? Omdat de economische visie van heel Twenterand is. Iedereen heeft ideeën, kennis en ervaringen op onderwerpen als ondernemerschap, ondernemersklimaat en werkgelegenheid. En complexe vraagstukken zoals circulaire economie en de tekorten op de arbeidsmarkt vragen om samenwerking op de inhoud én uitvoering. Een economische visie is niet van de gemeente, deze is van ons allemaal. Samen ondernemen, samen kom je verder.

Het Ondernemershuis Twenterand, de IKVO, de BBV, de AZB en de gemeente Twenterand nodigden samen ondernemend Twenterand uit. Twee sessies waren het resultaat. Een borrelbijeenkomst bij Het Noordik in Vroomshoop en een ontbijtbijeenkomst bij het Ondernemershuis Twenterand.

Input voor de toekomst van BV Twenterand

De twee brainstormsessies met ondernemend Twenterand leverden veel mooie inhoudelijke gesprekken op over de visie en focus van de BV Twenterand. Discussie was er, verbeterpunten en nieuwe ideeën werden genoemd. En er was consensus: ondernemend Twenterand was het met elkaar eens. De werkmentaliteit en de handelsgeest in Twenterand zijn onze grote kernkwaliteiten, dat mogen we meer laten zien. En de samenwerking tussen ondernemers onderling en met de gemeente gaat goed. Dit gaan we nog meer uitbouwen, die wens ligt er. De evenementen en initiatieven die we samen van de grond krijgen, roepen trots op. En de samenhang tussen ondernemersklimaat en een aantrekkelijke leefomgeving is belangrijk.

DE WERKMENTALITEIT EN DE HANDELSGEEST IN TWENTERAND ZIJN ONZE GROTE KERNEKWAALITEITEN

Naast de opbrengst uit de bijeenkomsten, zijn de inzichten en ervaringen van de afgelopen tijd ook als input gebruikt voor de visie en focus. We staan er namelijk best goed voor. De werkgelegenheid en de bedrijvigheid zijn gegroeid in de afgelopen jaren. Ook zijn de trends en ontwikkelingen bestudeerd. Wat gebeurt er om ons heen waar Twenterand op in moet spelen? Op zowel provinciaal en regionaal niveau.

Een sterk netwerk, daar gaan we voor

We gaan voor een ondernemersklimaat waarin netwerk(en) het sleutelwoord is. Samenwerken, lijntjes leggen, weten wat er speelt en slim verbinden om zo met elkaar inhoudelijke opgaven daadkrachtig te realiseren en meer tastbaar te maken. Niet iedereen voor zichzelf, maar samen aan de slag. De drie inhoudelijke opgaven waar we aan gaan werken zijn: arbeidsmarkt & talent, circulaire economie & duurzaamheid en vestigingsklimaat & bereikbaarheid. Bij alles in de economische visie staat netwerken centraal. Dit vraagt een bepaalde rol van de gemeente en van ondernemend Twenterand. Daarom is een vierde opgave essentieel: netwerkend samenwerken in Twenterand. Waarbij de gemeente de belangrijke rol heeft in het faciliteren, verbinden en organiseren binnen dit netwerk.

EEN STERK NETWERK, DAAR GAAN WE VOOR

Zo gaan we dit bereiken

Een start is al gemaakt met uitvoering geven aan deze opgaven. Het Ondernemershuis, het Ondernemersfonds en de samenwerking tussen de 3 O's (Ondernemers, Onderwijs & Overheid) zijn hiervan goede voorbeelden die passen bij netwerkend samenwerken en arbeidsmarkt & talent. Op andere opgaven is er meer werk aan de winkel. Zoals samenwerken rondom het thema circulaire economie. Met de juiste aandacht, focus en energie gaat het lukken om Twenterand economisch gezien nog mooier te maken.

1. ECONOMISCH PROFIEL

Het is goed om te weten hoe Twenterand er economisch voor staat, wat goed gaat en wat onze kernkwaliteiten zijn. Dit is het vertrekpunt om te werken aan de toekomst van BV Twenterand. Dit hoofdstuk bevat een terugblik op de afgelopen tijd, laat zien wat ondernemers vinden en geeft inzicht in cijfers over de bedrijvigheid en werkgelegenheid en als laatste dat Twenterand onderdeel is van een groter geheel.

1.1 KORTE TERUGBLIK

De afgelopen drie jaar is er veel gerealiseerd wat de gemeente met het Twenterands Economisch Stimuleringsplan (TES) voor ogen had. Meer focus op de ondernemersbenadering en op de samenwerking tussen sociale zaken en economische zaken heeft resultaat opgeleverd. Hieronder een korte opsomming hiervan:

- De relatie met ondernemers is versterkt. De aanwezigheid bij bijeenkomsten van de ondernemersverenigingen en bedrijfsbezoeken bij ondernemers wordt op prijs gesteld en leidt tot sneller contact met elkaar. De gemeente en ondernemend Twenterand weten elkaar beter te vinden.
- Het Ondernemersfonds Twenterand is opgezet en van start gegaan. Met dit fonds worden er nieuwe initiatieven ontplooid en worden verbindingen gelegd tussen de ondernemerspartijen. Niet alleen binnen de eigen sector (BBV met IKVO bijvoorbeeld), maar ook daarbuiten (industrie met detailhandel en recreatie & toerisme).
- Het Ondernemershuis Twenterand is een succes. Er worden verschillende events georganiseerd om elkaar beter te leren kennen en kennis uit te wisselen en de werkplekken zijn goed bezet. Een mooi resultaat.
- Er is beter inzicht in het bedrijvenscala in Twenterand en daar waar verbetering nodig is volgens ondernemers. De verschillende onderzoeken zoals de bedrijveninventarisatie, de Ondernemerspeiling en de MKB vriendelijkste gemeente hebben hierbij geholpen.
- Sociale media, de website en een nieuwsbrief worden ingezet om informatie en kennis te delen.
- De gemeente is gestart om economische zaken en sociale zaken dichterbij elkaar te brengen. Er wordt intensiever samengewerkt waardoor beter elkaars werelden worden begrepen om betere uitstroom en doorstroom te realiseren.
- De gemeente is gestart met een 3 O platform om ondernemers, overheid en onderwijs dichterbij elkaar te brengen met als doel om het onderwijs en de arbeidsmarkt beter op elkaar aan te laten sluiten. Ook dat werkt en verbindt.
- Samen met HR experts van bedrijven uit de gemeente wordt gebouwd aan een HR netwerk. Om zowel de arbeidsmarkt dichterbij mensen die niet werken te brengen, maar ook om uit te dragen dat het gaat om een leven lang leren. En dat geldt voor iedereen. Er wordt klein begonnen om te kijken wat werkt en of het werkt.

Naast de speerpunten uit het TES heeft er zich nog meer afgespeeld op economisch vlak. Denk aan: ontwikkeling bedrijventerrein Oosterweilanden, herprogrammering bedrijventerreinen, reguliere afstemming met ondernemersverenigingen, gewerkt aan centrumplannen Vriezenveen en Vroomshoop, etc.

1.2 WAT VINDT ONDERNEMEND TWENTERAND?

Tijdens de twee bijeenkomsten over de BV Twenterand is aan ondernemend Twenterand gevraagd wat zij goed vinden gaan en wat volgens hen de kernkwaliteiten van het ondernemersklimaat in Twenterand zijn.

Ten eerste vinden ondernemers dat de samenwerking in de gemeente beter gaat. Dit geldt voor de samenwerking tussen ondernemersverenigingen, maar ook door het Ondernemersfonds Twenterand, het Ondernemershuis Twenterand en de samenwerking tussen de 3 O's (Ondernemers, Onderwijs en Overheid). Dit zijn voorbeelden waar over grenzen heen wordt gekeken. Als tweede roepen de evenementen en initiatieven die in de gemeente plaats vinden trots op. Het laat zien dat we gedreven zijn om samen iets van de grond te krijgen. Ondernemend Twenterand vindt dat de vrijwilligersbetrokkenheid hoog is.

Eén van de grootste kernkwaliteiten van ondernemend Twenterand volgens ondernemers is onze werkmentaliteit. We hebben daadkracht, zijn harde werkers, doen wat we zeggen, we kunnen echt wat voor elkaar krijgen met elkaar, we zijn betrokken en zijn trots op wat we doen. Daarnaast wordt de handelsgeest als kernkwaliteit gezien. Dat uit zich in het diverse en toonaangevende bedrijevanaanbod dat we hebben en het internationaal op de kaart staan. We zijn met name sterk in materiaalbewerking. Ook wordt aangegeven dat het hier gewoon heel mooi is. Twenterand is een fijne omgeving om te werken en te wonen.

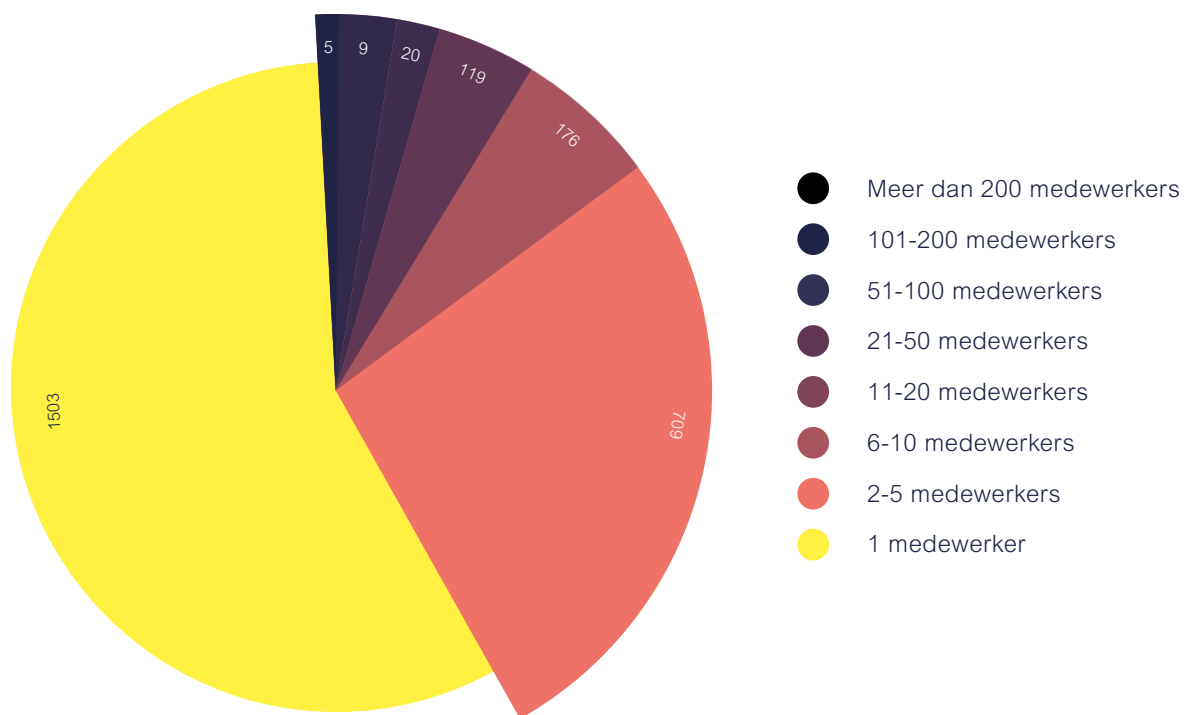
1.3 HET ONDERNEMERSKLIMAAT VAN TWENTERAND

Zo'n 2600 bedrijven met 11.860 banen vormen het Twenterands bedrijfsleven. Beiden zijn de laatste jaren gegroeid. Het aantal bedrijven lag in 2015 nog op 2490 en het aantal banen op 10.930.

De bedrijveninventarisatie laat zien dat meer dan de helft van de bedrijven een bedrijf met één persoon is, een paar bedrijven heeft meer dan 200 medewerkers. In figuur 1 is het totaalbeeld van het aantal bedrijven met het aantal medewerkers dat zij in dienst hebben weergegeven.

**ZO'N 2600 BEDRIJVEN MET 11.860 BANEN
VORMEN HET TWENTERANDS BEDRIJFSLEVEN**

FIGUUR 1 – AANTAL BEDRIJVEN NAAR GROOTTE

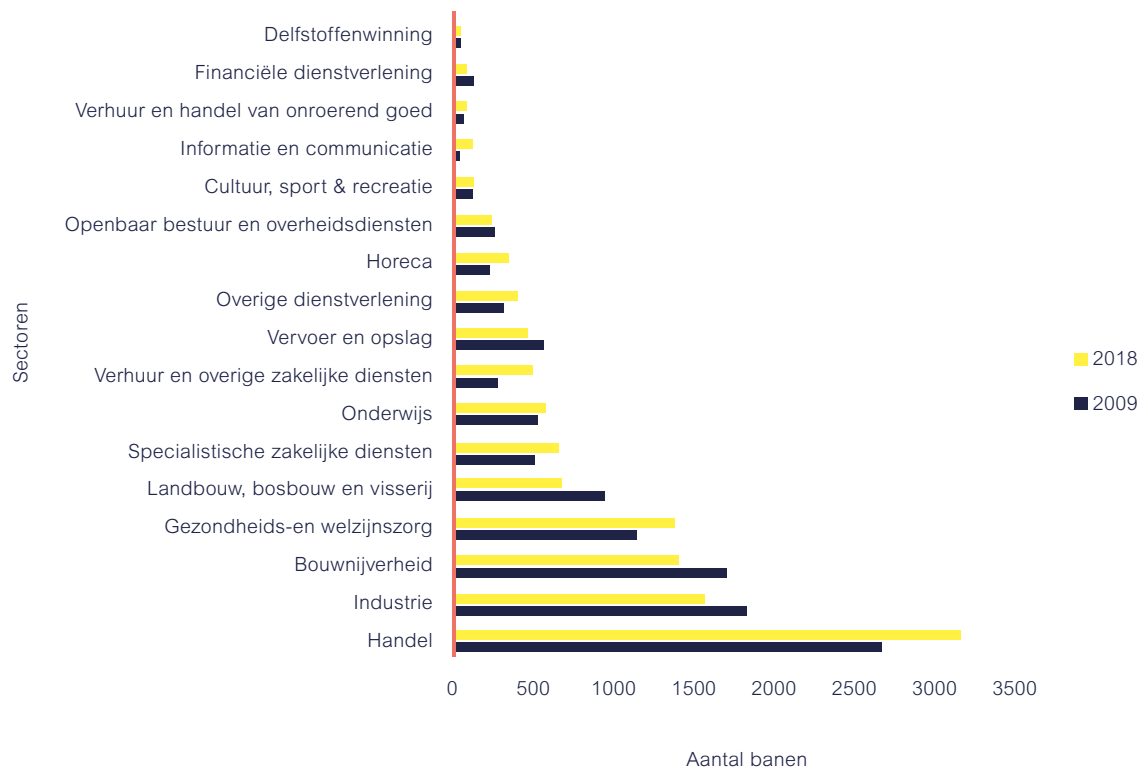

Bron: BIRO 2018

Kijkend naar de werkgelegenheid zijn er veel banen in de sectoren handel, industrie, bouwnijverheid en de zorg. Het aantal banen in de handel en zorg zijn de afgelopen jaren gestegen, terwijl het aantal banen in de industrie en bouwnijverheid zijn gedaald. In de overige sectoren is het met name de dienstverlening die groeit. Ook het aantal banen in de sectoren informatie en communicatie en de horeca groeien relatief snel.

FIGUUR 2 – OVERZICHT SECTOREN EN WERKGELEGENHEID IN TWENTERAND

Bron: BIRO 2015 en BIRO 2018

Veel bedrijven zijn gevestigd op de verschillende bedrijventerreinen die we in Twenterand hebben. Ook staan van oudsher bedrijven op andere plekken. In alle kernen zijn bedrijfskavels beschikbaar. Het bedrijventerrein Oosterweilanden is het nieuwste bedrijventerrein. De ontsluiting voor Twenterandse bedrijven loopt via de N36. De N35, de A1 en de A35 volgen daarop. Er zijn diverse ondernemersverenigingen voor verschillende sectoren (industrie en detailhandel) waarbij elke vereniging zijn eigen karakter heeft. Daarnaast is er het Ondernemershuis Twenterand dat als clubhuis voor ondernemers fungeert. Hier kunnen ondernemers werken, kennis halen en kennis delen.

1.4 TWENTERAND ONDERDEEL VAN EEN GROTER GEHEEL

Zoals in het TES al omschreven manifesteert de economische werkelijkheid anno nu zich in toenemende mate op verschillende niveaus: lokaal, regionaal, provinciaal, nationaal en internationaal. De werkelijkheid beperkt zich voor ondernemers niet tot één kern of gemeente, maar functioneert op verschillende niveaus. Dat geldt ook voor de arbeidsmarkt. De inwoners van Twenterand werken niet alleen in Twenterand maar in heel Twente, Overijssel en daar buiten. Daarnaast werken niet alleen mensen uit Twenterand bij Twenterandse bedrijven, maar komen werknemers ook uit andere regio's. Ook maakt de gemeente Twenterand gebruik van wat er om ons heen gebeurt en werkt samen met partners buiten de gemeente. De gemeentegrens is niet de grens waar de samenwerking ophoudt.

2. TRENDS & ONTWIKKELINGEN OM ONS HEEN

In het economisch profiel heeft u gelezen dat het goed gaat met de economie van Twenterand. Het lukt om nieuwe initiatieven te ontplooiën zoals het Ondernemershuis en het Ondernemersfonds. Ondernemers zijn positief over de samenwerking. En het is goed om te zien dat de werkgelegenheid groeit.

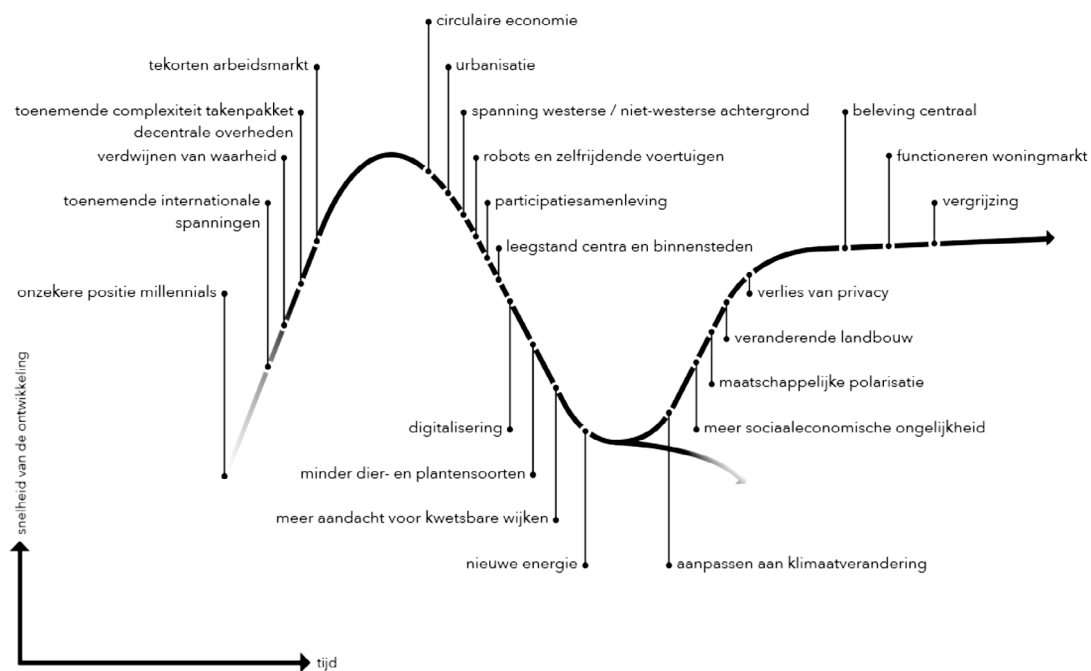
In dit hoofdstuk duiken we dieper in op de trends en ontwikkelingen om ons heen en het economische beleid dat op verschillende niveaus speelt. Denk hierbij aan de Provincie Overijssel, de Regio Twente en de gemeente zelf. Voor Twenterand is niet alles van toepassing, maar ook heel veel wel. Het is een kwestie van weten wat er speelt en daar slim mee omgaan. Het is de kunst om te acteren op wat Twenterand belangrijk vindt en waar we al mee bezig zijn.

2.1 TRENDS & ONTWIKKELINGEN OM ONS HEEN

Het Trendbureau Overijssel heeft samen met toekomstverkenner en provinciale en gemeentelijke strategen een trendcurve met verschillende trends opgesteld (figuur 3). Trends kennen vier fases: eerst een snelle groei, daarna een periode van reactie & weerstand. De twee laatste fases zijn overwinning en wasdom. Met de trends in deze fases hebben we nu al te maken, maar ze vragen blijvend aandacht. Of trends doorzetten of niet is afhankelijk in welke mate ze geagendeerd worden, en dus gestimuleerd of geremd.

FIGUUR 3 – TRENDCURVE MET 23 TRENDS DOOR TRENDBUREAU OVERIJSSSEL

Bron: Trendcurve, een overzicht van 23 trends voor de provinciale statenverkiezingen 2019 in Overijssel van trendbureau Overijssel.

Bij het gebruik van de curve kunnen trends gecombineerd worden. Vaak zijn verschillende trends ook uitingen van één grotere, fundamentele verandering. Het trendbureau Overijssel geeft aan dat voor Twenterand de vergrijzing als trend in combinatie met de tekorten op de arbeidsmarkt en daarnaast de veranderende landbouw als trend in combinatie met de energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptie twee grote aandachtsthema's zijn. Ook geeft het trendbureau Overijssel aan dat het opleidingsniveau bovengemiddeld stijgt in Twenterand, zowel middelbaar als hoger opgeleiden.

Ontwikkelingen zoals het internet en nieuwe technologie heeft het platteland al dichterbij de stad gebracht. Werken 'op afstand' wordt al normaal gevonden. De e-bikerevolutie komt daar nu bij waardoor afstanden gevoelsmatig worden verkleind. Bijna de helft van de start-ups in Nederland zijn gevestigd in plattelandsgebieden. Het landschap is op het platteland het natuurlijk kapitaal en wonen op het platteland is wonen op de plek waar anderen graag recreëren. Onze vrije tijd blijft groeien, en daarmee is de vrijetijdseconomie een groeimarkt. Het maakt het vestigingsklimaat aantrekkelijker en ook het woongenot van eigen inwoners. Volgens geograaf Gert-Jan Hospers, werkzaam voor de Radboud Universiteit en UT Twente, is dit de kracht van ons platteland.

2.2 ECONOMIE OP PROVINCIAAL NIVEAU

In 2019 zijn de Provinciale verkiezingen geweest wat heeft geresulteerd in een nieuw Overijssels coalitieakkoord 'Samen bouwen aan Overijssel'. Hierin staan zeven hoofdpogaven beschreven:

- Krachtige economie
- Goede bereikbaarheid
- Hitte, droogte en wateroverlast
- Energietransitie
- Aantrekkelijk wonen en ruimte
- Vitaal landelijk gebied
- Samenleven in Overijssel

Onder krachtige economie horen de onderwerpen arbeidsmarkt, vestigingsklimaat, toerisme & evenementen, mkb & internationalisering en circulaire economie & innovatie. Wat opvalt is dat deze onderwerpen ook op Twenterands niveau spelen. Wat ook opvalt is dat een 'Krachtige economie' bovenaan staat en dat veel andere thema's, zoals bereikbaarheid, energietransitie en vitaal landelijk gebied het economisch veld raken. De focus van de Provincie Overijssel past goed bij de opgaven van Twenterand. Het is slim om met elkaar de relatie met de Provincie Overijssel verder uit te bouwen.

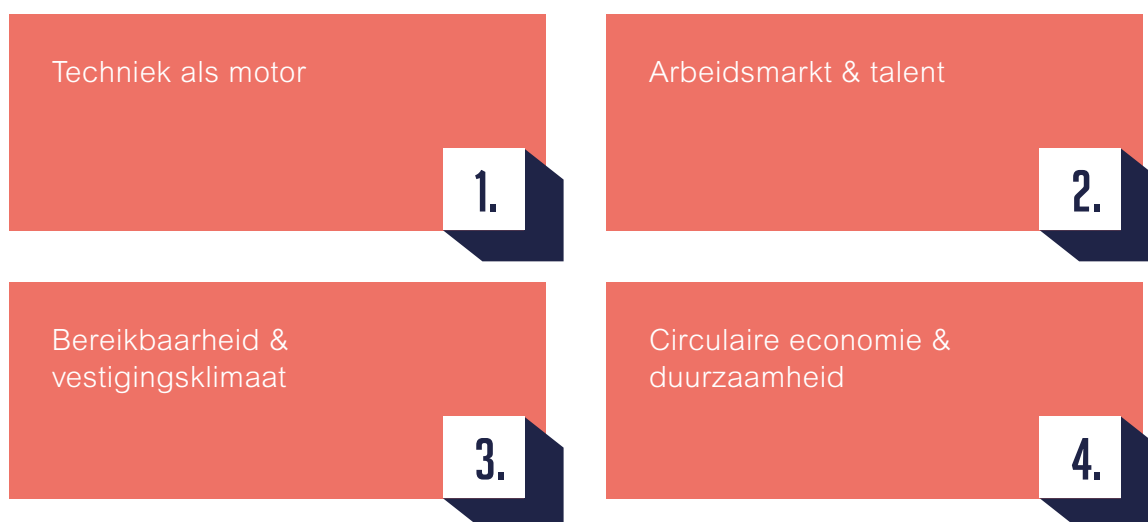

2.3 ECONOMIE OP REGIONAAL NIVEAU

Op regionale schaal is Regio Twente het samenwerkingsverband van de veertien Twentse gemeente. Voor en met de gemeenten vervult de Regio Twente werkzaamheden op een breed gebied. Op economisch vlak zet de Regio Twente zich in voor een sterk vestigingsklimaat, een sterke arbeidsmarkt, goede bereikbaarheid, toekomstbestendige duurzame regio, sterke vrijetijdseconomie en een sterke public affairs & lobby. Samen met stakeholders zet de Regio Twente de schouders onder het versterken van de sociaaleconomische structuur in Twente.

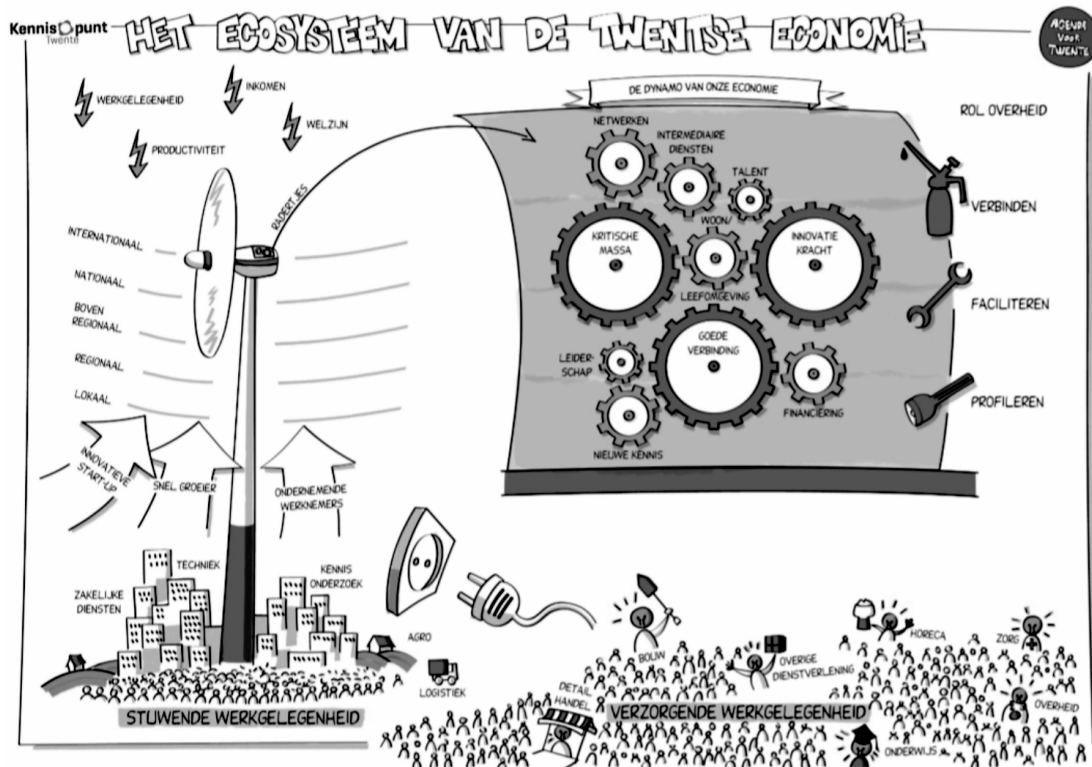
Om op regionale schaal om te kunnen gaan met de maatschappelijke, technische en economische uitdagingen is de Agenda voor Twente opgesteld. Samen met ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstituten en overheden is een gezamenlijke aanpak opgesteld.

Als we kijken naar de Agenda voor Twente is er gekozen voor vier actielijnen die bijdragen aan de toekomst van onze regio:

Er wordt integraal ingezet op sterke projecten en uitdagingen die deze actielijnen overstijgen, met elkaar verbinden en de Twentse economie verstevigen. Naast deze actielijnen met projecten is er een basisinfrastructuur met partijen die hun bijdrage leveren aan een sterk Twents ecosysteem. Denk aan Novel-T, Pioneering en het Techniekpact Twente. Deze partijen worden beoordeeld op hun bijdrage aan de stuwende werkgelegenheid. Sectoren die in de stuwende werkgelegenheid zitten zorgen voor de meeste werkgelegenheid (industrie, zakelijke dienstverlening, logistiek, handel, agro). Hoe het Twents ecosysteem werkt is in figuur 4 weergegeven. Hier zijn de verschillende niveaus ook terug te vinden. In deze figuur is de rol die de overheid in het ecosysteem heeft: verbinden, faciliteren en profileren. Deze rol zien we op Twenterands niveau ook steeds meer terug.

FIGUUR 4 – HET ECOSYSTEEM VAN DE TWENTSE ECONOMIE

Bron: Kennispunt Twente

2.4 ECONOMIE OP LOKAAL NIVEAU

Op gemeentelijk niveau zijn er op dit moment twee economische ontwikkelopgaven:

Het opbouwen van de juiste verbinding tussen economie, werk en onderwijs

1.

Het creëren van een vitaal platteland

2.

De ontwikkelopgaven binnen het ruimtelijk domein die een raakvlak hebben met het economisch beleidsveld zijn de uitvoering van de omgevingswet en de agenda duurzaamheid. Andere grote projecten binnen het economisch beleidsveld die spelen zijn de ontwikkeling centrumplannen Vroomshoop en Vriezenveen en het strategisch plan uitgifte bedrijfskavels. Projecten binnen de vrijetijdseconomie die spelen zijn de doorontwikkeling van de toeristische structuur naar Gastvrij Twenterand en de ontwikkeling van het evenementenkompas.

Een minder inhoudelijke opgave, maar zeker een opgave die van belang is op lokaal niveau, is de verschuiving van een rechtmatige en presterende overheid, naar een participerende en netwerkende overheid. Dit betekent dat Twenterand als gemeente steeds meer afweegt wie welke rol vervult en dat er een nieuw samenspel tussen de gemeente en haar partners ontstaat. Niet de instelling is daarbij het uitgangspunt, maar veel meer de bijdrage die partners leveren aan de inhoudelijke opgaven en het maatschappelijk effect. Per situatie pakt de gemeente Twenterand een andere rol. De ene keer is het een netwerkende rol waarin de gemeente één van de partners is, de andere keer blijft de 'toetsende' rol de hoofdmoot.

3. ECONOMISCHE VISIE

We weten nu hoe we er voor staan. En, we weten wat er om ons heen gebeurt. Waar we heel goed gebruik van kunnen maken. Maar waar werken we precies naar toe en waarom? In dit hoofdstuk wordt dit verder uitgelegd.

3.1 WAT IS HET ONDERNEMERSKLIMAAT OP ZIJN MOOIST VOLGENS ONDERNEMEND TWENTERAND?

Tijdens de twee bijeenkomsten is aan de ondernemers gevraagd wat ze het ondernemersklimaat op zijn mooist vinden. Opvallend is dat het niet alleen over het ondernemersklimaat gaat, maar dat er een breder antwoord wordt geven. Het gaat om een aantrekkelijke leefomgeving, waar het prettig en rustig wonen is en waar de faciliteiten zoals huisvesting en cultureel aanbod goed zijn.

Wat wel specifiek over het ondernemersklimaat gaat en wat genoemd wordt door ondernemers, is de bereikbaarheid en een goede infrastructuur. Ook wordt de ontsluiting Twenterand – Zwolle benoemd. Naast de fysieke aandachtspunten wordt er vooral aangegeven dat het ondernemersklimaat op zijn mooist is als er een gezamenlijk doel is, als er een optimale samenwerking en betrokkenheid is tussen en met gemeente en bedrijven, dat de gemeente in deze samenwerking beter moet faciliteren, dat wij van elkaar moeten weten wat wij doen en dit in beeld moeten brengen, dat we elkaar meer 'handel' gunnen en dat medewerkers fit en gezond zijn.

3.2 WAAR GAAN WE NAAR TOE EN WAAROM?

We gaan voor een ondernemersklimaat waar netwerkend wordt samengewerkt om inhoudelijke opgaven meer tastbaar te maken voor Twenterand. Niet iedereen voor zichzelf, maar samen aan de slag. De complexe vraagstukken zoals arbeidsmarkt & talent en duurzaamheid vragen om meer samenwerking tussen partijen, ook ondernemend Twenterand vraagt om meer samenwerking en afstemming. De gemeente speelt hierbij een belangrijke rol in het faciliteren, verbinden en organiseren. Ondernemend Twenterand speelt een belangrijke rol in het actief meedoen. We gaan werken aan vier opgaven. Dit is gebaseerd op de trends & ontwikkelingen om ons heen en wat ondernemend Twenterand belangrijk vindt. Het ene inhoudelijke thema is niet belangrijker dan het andere. Elk thema vraagt zijn eigen aandacht.

Arbeidsmarkt & Talent

Hoe kunnen we het onderwijs en arbeidsmarkt beter op elkaar laten aansluiten? En hoe kunnen we tot een vitalere arbeidsmarkt komen waar iedereen een passende werkplek heeft?

1.

Circulaire economie & Duurzaamheid

Hoe kunnen we er samen voor zorgen dat de containerbegrippen circulaire economie, duurzaamheid en kringlooplandbouw op lokaal niveau ook handen en voeten krijgen?

2.

Vestigingsklimaat & Bereikbaarheid

Hoe zorgen we er voor dat het hier prettig ondernemen blijft waar de faciliteiten goed zijn? En waar ruimte voor ondernemen is?

3.

Netwerkend samenwerken

Hoe zorgen we er voor dat we elkaar (nog) beter weten te vinden?

4.

We zijn samen verantwoordelijk voor de BV Twenterand. De gemeente Twenterand zal aanjager zijn op de inhoudelijke opgaven om ze meer onder de aandacht te brengen en partner te zijn in grotere vraagstukken zoals het tot stand brengen van bijvoorbeeld warmteplannen. Bedrijven zullen naar zichzelf moeten kijken hoe ze hun bedrijf toekomstbestendig maken, maar ook ervaringen en kennis delen onderling hoort daarbij of bijvoorbeeld de leiding pakken op één van de inhoudelijke opgaven.

**WE ZIJN SAMEN VERANTWOORDELIJK
VOOR DE BV TWENTERAND**

4. ECONOMISCHE FOCUS

In dit laatste hoofdstuk wordt beschreven wat er moet gebeuren om waar te maken waar we naar toe willen en waar de focus op komt te liggen de komende tijd. Veranderingen en nieuwe technologieën vliegen ons om de oren. Het is geen tienjarenplan en het is ook geen plan waar niet van afgeweken kan worden. Het geeft focus om te bepalen wat we wel en niet doen. Die focus moet continu worden bijgesteld om het juiste resultaat te halen. Wat je aandacht geeft, groeit.

4.1 FOCUS OP KERNKWALITEITEN

Ten eerste is het slim om meer aandacht te hebben voor de (kern)kwaliteiten van Twenterand. In Twenterand weten we van aanpakken, is de handelsgeest groot en de werkmentaliteit meer dan goed. Daarnaast is de werkgelegenheid in een aantal sectoren groot en zijn er groeisectoren. Het is goed om hier aandacht voor te hebben en bewust mee om te gaan. Kijkend naar de sectoren kunnen ze als volgt ingedeeld worden:

	Stuwende werkgelegenheid	Verzorgende werkgelegenheid
Groei sectoren	Handel, Zakelijke dienstverlening, Informatie en communicatie	Zorg, Overige dienstverlening, Horeca
Stabiele sectoren	Industrie, Bouw, Agro	Detailhandel, Onderwijs, Recreatie & Toerisme

Het is belangrijk om per sector te kijken wat er speelt. Oftewel, welke opgaven liggen er en met welke trends & ontwikkelingen krijgt de sector te maken. In bovenstaand overzicht is te zien dat de zorgsector groeit. De vergrijzing speelt hier een grote rol. Dit vraagt om meer handen in de zorg. Maar niet alleen de zorg, alle sectoren krijgen te maken met de uitstroom van gepensioneerden. Tegelijkertijd vormen vitale gepensioneerden een doelgroep die voor recreatie en toerisme veel kansen biedt. Bij de opgave arbeidsmarkt & talent is dan ook belangrijk om hier naar te kijken.

We moeten niet alleen kijken naar de sectoren die groeien, maar ook kleiner worden. Neem de agrarische sector. Zoals ook in het ontwikkelprogramma vitaal platteland wordt beschreven, is de kwetsbaarheid van de landbouwsector toegenomen in economisch opzicht. De bedrijfsmatige toekomst van veel bedrijven is in het geding en vele boeren zullen stoppen met een onzekere financiële uitgangspositie. Het is niet meer vanzelfsprekend dat het boerenbedrijf wordt doorgezet door familie, hoe ga je hier mee om? Of als dit wel het geval is, hoe pak je de kans om een boerenbedrijf klaar te stomen voor de toekomst? Rekening houdend met de kringlooplandbouw en duurzaamheid als focus.

4.2 FOCUS OP DAT WAT GOED GAAT

Als tweede is het belangrijk dat we blijven focussen op dat wat goed gaat en waar energie op zit. De afgelopen jaren is ingezet om vanuit de gemeente bijvoorbeeld de ondernemersbenadering te verbeteren. Zoals in de terugblik beschreven heeft dat gewerkt en wordt het gewaardeerd. Daar blijft zeker aandacht voor. Het kan namelijk altijd beter. Dat wil niet zeggen dat alles moet blijven zoals het is. De vele veranderingen vragen om flexibele vormen van organiseren, om door te ontwikkelen wat er al is en te experimenteren.

4.3 FOCUS OP OPGAVEN IN ÉÉN OVERZICHT

In het volgende overzicht is de economische focus in één overzicht weergegeven aan de hand van de inhoudelijke opgaven (verticale as) en de rol van de gemeente in samenwerking met ondernemers in het netwerk (horizontale as). Door meer focus op de opgaven zal er een economische structuur ontstaan die de werkgelegenheid en de leefbaarheid versterkt.

Inhoudelijke opgave	Focus	Rol van ondernemers / onderwijs	Rol van Gemeente
1. Arbeidsmarkt & Talent	<ul style="list-style-type: none"> 3 O platform verder vormgeven HR platform vormgeven (inclusief pilot Twents fonds voor vakmanschap) Bewustzijn van opgave omhoog 	<ul style="list-style-type: none"> Meebeslissen over agenda 3 O's / kennis delen met elkaar HR professionals mobiliseren om mee te doen in netwerk Informatie leveren over eigen bedrijf & werkplekken Goed werkgeverschap / vitaliteit 	<ul style="list-style-type: none"> Faciliteren & verbinden bij 3 O's Aanjagen & organiseren HR netwerk Kennis en informatie delen over de opgave
2. Circulaire economie & Duurzaamheid	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiten bij Agenda duurzaamheid Bewustzijn van opgave omhoog 	<ul style="list-style-type: none"> Verdiepen in mogelijke ontwikkelingen voor eigen bedrijf / investeren in toekomst Meedoen / meebeslissen in het netwerk 	<ul style="list-style-type: none"> Circulair inkopen bevorderen, stimuleren voor bedrijfsleven Kennis en informatie delen over de opgave
3. Vestigingsklimaat & Bereikbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> Samenwerken aan de 'voorkant' / mogelijkheden afstemmen in vroeg stadium 	<ul style="list-style-type: none"> Beter kenbaar maken waar behoefte ligt, op tijd met gemeente in gesprek 	<ul style="list-style-type: none"> Verbeteren van contact / proces met ondernemers om dienstverlening te verbeteren Lobby N36/N341 Opstellen strategisch plan bedrijfskavels Centrumplannen VV/VH
4. Netwerkend samenwerken	<ul style="list-style-type: none"> Relaties uit- en opbouwen buiten Twenterand Lokale netwerk (verder) in kaart brengen rekening houdend met sectoren, opgaven en trends Twenterand monitor Kennis en ervaringen delen over innovaties, internationalisering, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> Relaties uit- en opbouwen met het onderwijs, andere ondernemers-netwerken en Provincie Overijssel. Meer gebruik maken van de mogelijkheden van de Agenda voor Twente (Novel-T, Pioneering, etc.) Initiatief nemen om kennis en ervaringen te delen of te vragen 	<ul style="list-style-type: none"> Relaties uit- en opbouwen met het onderwijs en Provincie Overijssel Lokaal netwerk in kaart brengen Economisch profiel up to date houden Gericht bijeenkomsten organiseren om ondernemend Twenterand te verbinden (voor bepaalde sector of thema)

TOT SLOT

Help jij mee om de BV Twenterand daadkrachtig en toekomstbestendig te laten functioneren?

Wil je meer weten? Sparren? Informatie delen of juist halen? Iets organiseren? Trek aan de bel bij het Ondernemershuis Twenterand, bij de ondernemersverenigingen, bij je buurman-ondernemer, of bij de gemeente, we doen het met elkaar!

Hartelijke groet!

